

Nora van Oostrom-Streep

Orde, tucht en discipline

Een steeds terugkerende vraag van journalisten als het gaat om een notaris tegen wie een klacht wordt ingediend of een procedure aangespannen, is 'of er nu sprake is van een toename van het aantal klachten/ontzettingen/procedures/malverserende notarissen'. Met wellicht op het netvlies al klinkende koppen als 'steeds meer notarissen in de fout' of 'notarissen glijden af' wordt gezocht naar cijfers die hun hypothese onderbouwen, immers 'meten is weten'. Dat laatste is deels waar: om te kunnen bepalen of sprake is van een toe- of afname van klachten of veroordelingen zijn harde cijfers noodzaak. Maar met aantallen alleen ben je er niet. Er moet ook een onderverdeling worden gemaakt in achtergrond van de klacht (declaratie/bejegening/inhoudelijk), het rechtsgebied (familierecht/onroerend goed/enzovoort), de klager (particulier/BFT/KNB/zakelijk/andere notaris), en ga zo maar door. Vervolgens moet je nagaan of de klacht niet ontvankelijk is/ is afgewezen/ terecht is bevonden zonder oplegging van een maatregel/terecht is met oplegging van schorsing, berisping, enzovoort. En dan hebben we alleen de 'eerste aanleg' te pakken. Om het helemaal af te maken, moet ook worden gekeken bij hoeveel uitspraken hoger beroep wordt ingesteld, door wie, en wat de uitkomst daarvan is. Een fikse uitdaging dus, maar wel een die wordt aangegaan met de

hulp van de op dit terrein uiterst deskundige hoogleraren Waaijer en Stille. Dus dat gaat goed komen.

INVENTARISATIE

Wellicht de grootste uitdaging bij het maken van deze inventarisatie is het achterhalen van de uitspraken van de kamers voor het notariaat. Niet alle uitspraken immers worden gepubliceerd, en de uitspraken worden (vooralsnog?) niet gecategoriseerd op de manier die een overzicht als bovenstaande eenvoudiger zou maken. Met het oog op de rechtszekerheid zou ook een aardig onderwerp van onderzoek zijn of de kamers in soortgelijke gevallen gelijke uitspraken doen. Wat de gemiddelde 'doorlooptijd' van een klacht is en hoe de motivering van de uitspraak.

ZORGELIJK

Het terugbrengen van het aantal kamers voor het notariaat naar vier zal naar verwachting leiden tot een grotere eenheid in uitspraken, maar dat is enigszins koffiedik kijken. Wat ook nog niet helder is, is hoe de 'integrale toetsing' door het BFT eruit gaat zien. De eerste geluiden die mij ter ore komen, stemmen mij niet gelukkig, maar hopelijk is dit gevoel onterecht. Wat wel ronduit zorgelijk is, is de politieke ambitie de kosten van tucht en toezicht geheel voor rekening van de

beroepsgroep te laten komen. Het notariaat wordt, naar ik begreep, verplicht de kosten van BFT, maar ook van de kamers voor het notariaat te dragen. Komen deze kosten nu nog deels voor rekening van Veiligheid en Justitie (iets waarvan in 1999 nadrukkelijk werd gezegd dat deze kosten daar ook thuis horen), nu ruikt de minister een bezuinigingsmogelijkheid en zonder verder nadenken, worden de kosten afgewenteld. Wrang, want politici betalen immers ook niet uit eigen zak parlementaire enquêtes en onderzoeken naar hun functioneren.

WERK AAN DE WINKEL

Hoe het ook zij, we moeten accepteren dat voor de media ons beroep vooral interessant is wanneer iemand over de schreef gaat. Zo heeft zich al een commerciële omroep bij mij gemeld die denkt 'een zaak te hebben' en 'de benadeelde cliënt gaat bijstaan in het indienen van een klacht tegen de foute notaris'. Volgens mij is de notaris helemaal niet zo fout geweest, maar dat wil de programmamaker niet horen. Werk aan de winkel dus. Voor mij, om de programmamaker te ontmoedigen, en voor ons allen om binnen de lijnen te blijven en de critici geen kans te geven het imago van het notariaat om zeep te helpen. ■